

Stockholms
universitet

2014-09-17

Instruktioner för referenshantering Guide för Harvardsystemet

**Barn och ungdomsvetenskapliga institutionen
Förskolläroretutbildningen**

Inledning	1
Källhänvisningar och referenser enligt Harvard.....	1
Bok med en författare.....	2
Bok med två författare.....	3
Bok med tre eller fler författare.....	3
Kapitel i antologi	3
Referens till antologi som helhet	4
Att referera till artikel	4
Myndighetsdokument.....	4
<i>Rapporter från myndigheter</i>	4
<i>Läroplaner</i>	5
<i>Lagar</i>	5
<i>Statens offentliga utredningar (SOU) och departementsskrivelser (Ds)</i>	6
Elektroniska dokument	6
Olika medietyper.....	7
Webbsidor.....	7
Föreläsningar, seminarier och andra muntliga källor	8
Fler saker att känna till.....	8
<i>Att referera till flera sidor i samma text</i>	8
<i>Att referera till flera författare samtidigt</i>	8
<i>Andrahandskällor</i>	8
<i>Direktcitat ifrån en text där en annan författare citeras</i>	9
<i>Upprepade källhänvisningar</i>	9
<i>Anakronistiska årtalsuppgifter</i>	9
Referenslista enligt Harvard.....	9

Inledning

När du skriver en examination, en rapport eller en uppsats ska du tydligt visa vad det är som du har läst i böcker och artiklar och som du diskuterar och refererar både när du gör direkta citat och när du tar upp innehållet mer sammanfattande. I båda fallen behöver du tala om vem som har tänkt ut det du anför och var du läst det; du hänvisar till källan (texthänvisning eller källhänvisning) och du skriver i slutet av ditt dokument en lista över de källor du använt, i en så kallad referenslista.

Genom sådan hänvisning till källan så kan läsaren av din text dels själv gå tillbaka till samma bok eller artikel och se vad originalförfattaren skrev, dels gå vidare och fördjupa sig i ämnet. För forskare och författare är det viktigt att de som använder deras forskning och texter talar om att det är deras, då texterna, teorierna och idéerna är resultatet av deras arbete. Genom att noggrant hänvisa till de källor du anför kan läsaren av din text skilja mellan vad du själv tänkt ut och vilken tidigare forskning du bygger vidare på. Därmed undviks risken för plagiat. Plagiat är att kopiera eller skriva av eller återge ett kortare eller längre avsnitt *utan* att ange källan, vilket är förbjudet. Du måste även ange dina egna texter som källor, ifall du hänvisar till egna tidigare arbeten. Blekinge Tekniska Högskola har tillsammans med Linnéuniversitetet utvecklat en webbaserad antiplagieringsguide där kan du få tips på hur du undviker plagiering (Blekinge Tekniska högskola 2009, se sökväg längs bak i referenslistan).

Det är alltså viktigt att du belägger det du skriver i din text, det ska tydlig framgå att det du behandlar inte är taget ur luften. Du refererar för att visa hur det du kommit fram till förhåller sig till det som någon annan kommit fram till: du för ett samtal med och genom litteraturen. För att göra detta klart och tydligt i en text har det utarbetats olika system för att redovisa användande av källor, så kallade referenssystem. Tre system som du kan ha stött på är Harvard, APA och Oxford. Harvard och APA är parentessystem och Oxford ett notsystem. Inom förskolläraryrket används Harvardsystemet. Inom Harvard finns flera varianter men för att det ska vara konsekvent vill vi att du använder den variant som beskrivs i detta dokument.

I den här sammanställningen ges anvisningar om hur du skriver hänvisningar till texter beroende på typ av källa, och i varje sådant avsnitt visas också hur referenstypen skrivs i referenslistan. Sist finns en exempelsamling i form av en referenslista.

Högskolan i Borås (2013) har utarbetat en ingående guide för Harvardsystemet vilken vi tagit inspiration ifrån i arbetet med denna sammanställning. Sökväg finns i referenslistan längst bak.

Källhänvisningar och referenser enligt Harvard

Exakt hur du skriver din källhänvisning i din text beror på vilket typ av källa du hänvisar till. Nedan visas exempel på de vanligaste sorterna av källor du kommer använda och hur du ska skriva i parentesen i din löptext.

I den löpande texten skrivs hänvisning till texter enligt formatet författarens efternamn, årtal för publicering och sida varje gång du har hämtat information eller åsikter från någon annan.

Exempel: Som framgår i en nyligen utgiven studie (Andersson 2004, s. 33) har förskollärare ...

Författarens efternamn, publiceringsårtal och sida är allt som får finnas med i parentesen. Ingenting annat skall finnas där, d.v.s. inga förnamn, initialer, boktitlar, Internetadresser eller liknande. All sådan information kommer först i referenslistan. I den löpande texten går det däremot bra att skriva ut förnamn och boktitel.

Exempel: I *Pedagogiska miljöer och barns subjektskapande* skriver Elisabeth Nordin Hultman (2004, s.28) att ...

Det är viktigt att inte glömma *sidhänvisningen* i användande av Harvardsystemet. Det enda tillfället när en sida i en bok inte måste anges är om du hänvisar till hela boken eller om sidnummer saknas. Sida behöver inte heller redovisas vid användning av texter som ligger öppna på Internetsajter eftersom sådana inte sidnumreras på samma sätt som böcker och artiklar.

Direkt citat bör inte vara så långa utan väl valda och talande för det du vill visa ur den text du läst. Direkta citat kortare än tre rader skrivs med citattecken i din löptext:

Exempel:

Skolverkets stödmaterial tar upp på vilket sätt pedagogisk dokumentation kan utveckla verksamheten och ställer frågan "På vilket sätt kan förskolans miljö utformas så att barnen får tillgång till material för utveckling och lärande?" (Skolverket 2012, s. 32).

Vill du citera lite längre avsnitt så bryts detta istället ut ur din löptext genom att använda marginalindrag på båda sidor om citatet, samt gärna skriva i något mindre grad (storlek på typsnittet). Här används ej citattecken:

Hur kan dokumentationen av den här händelsen bli en del i uppföljningen och utvecklingen av förskolans verksamhet? På vilket sätt kan förskolans miljö utformas så att barnen får tillgång till material för utveckling och lärande? Genom att studera dokumentationen blir det möjligt att se vad i verksamheten som tycks intressera barnen, vilka material och frågor som de är involverade i just nu. (Skolverket 2012, s. 32)

Då blir det mycket överskådligt vad det är du hämtat ifrån en annan text. Notera att i just detta fall så skrivs punkten, som hör till den citerade texten, före parentesen.

Bok med en författare

I din löptext skriver du när du anför innehåll ifrån en bok med en författare:

Exempel

Relationer mellan människor utgör en grund för att vi ska kunna förstå både oss själva och andra (Wehner-Godée 2000, s. 31).

Det går också att fläta in referensen i själva texten.

Exempel:

Wehner-Godée (2000, s. 31) skriver att relationer mellan människor utgör en grund för att vi ska kunna förstå både oss själva och andra.

I referenslistan

Harvardsystemet skriver referenser till böcker så här:
Efternamn, Förnamn (publiceringsår). *Titel*. Förlagsort: Förlag.

Var noga med att det är publiceringsår, förlagsort och förlag som ska redovisas i referensen för böcker och inte tryckår, tryckort eller tryckeri. Var och när boken är tryckt ska inte redovisas i en referenslista.

Exempel:

Arnér, Elisabeth (2009). *Barns inflytande i förskolan: en fråga om demokrati*. Lund: Studentlitteratur.

Wehner-Godée, Christina (2000). *Att fånga lärandet: pedagogisk dokumentation med hjälp av olika medier*. Stockholm: Liber.

Elektronisk bok i fulltext: ange inom [hakparentes] att boken är elektroniskt tillgänglig. URL- adressen och datum anges.

Om du hänvisar till en avhandling skrivs det in i referenslistan genom att förkorta 'dissertation': Diss.

Hammarström-Lewenhagen, Birgitta (2013). *Den unika möjligheten – en studie av den svenska förskolemodellen 1968-1998*. Diss. Stockholm: Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet.

Bok med två författare

När det är två författare till ett verk som du hänvisar till skriver du ut båda efternamnen. Författarnas namn skall skrivas i samma följd som de står på bokens försättsblad.

Exempel:

Den pedagogiska verksamheten vilar på demokratins grund (Åberg & Lenz Taguchi 2005, s. 33).

Alternativt: Åberg och Lenz Taguchi (2005, s. 33) menar att den pedagogiska verksamheten vilar på demokratins grund.

Obs: tecknet ”&” används endast inom parentes samt mellan författarnamn i referenslistan, men inte i löptexten då du istället skriver ”och”.

I referenslistan

Två författare särskiljs alltså med tecknet ”&” enligt nedan:

Exempel:

Åberg, Ann & Lenz Taguchi, Hillevi (2005). *Lyssnandets pedagogik: etik och demokrati i pedagogiskt arbete*. Stockholm: Liber.

Bok med tre eller fler författare

När ett verk du hänvisar till har tre eller flera författare skriver du ut alla efternamnen första gången du hänvisar till källan i texten. När du hänvisar till källan nästa gång skriver du ut den första personens efternamn följt av ”*et al.*” (latin för ”och alla de andra”). Detta gör man för att parenteserna inte ska bli för långa.

Exempel: Första gången referensen nämns: (Dahlberg, Moss & Pence 2002, s. 55)

Andra gången referensen nämns: (Dahlberg *et al.* 2002, s. 102)

I referenslistan

Tre eller fler författare särskiljs med först kommatecken och den sista med & enligt nedan:

Exempel:

Dahlberg, Gunilla, Moss, Peter & Pence, Alan (2002). *Från kvalitet till meningsskapande: postmoderna perspektiv – exemplet förskolan*. Stockholm: HLS förlag.

Kapitel i antologi

Om en bok har en redaktör, men flera olika författare som har skrivit olika kapitel, är det författaren som har skrivit just det kapitel som du diskuterar i din text som du redovisar i den löpande texten.

Exempel: Enligt Markström (2007, s. 101) är förskolan en plats där ...

I referenslistan redovisas varje kapitel som anförts ur antologin separat, där också kapitlets sidor anges. Titeln på kapitlet kommer först och därefter titeln på boken. Det är titeln på boken som kursiveras – det är ju den som den nyfikne läsaren kommer att leta efter på biblioteket. Glöm inte bort att ange kapitlets sidor i slutet av referensen.

Exempel:

Markström, Ann-Marie (2007). Hallen – en plats i skärningspunkten mellan privat och offentligt. I Halldén, G. (red.) *Den moderna barndomen och barns vardagsliv*. Stockholm: Carlssons bokförlag, ss. 97-118.

Referens till antologi som helhet

I de fall du hänvisar till hela antologin anges i parentes: (Halldén red. 2007)...

I referenslistan

Halldén, Gunilla (red.) (2007). *Den moderna barndomen och barns vardagsliv*. Stockholm: Carlssons bokförlag.

Att referera till artikel

I löptext anges författare till artiklar på samma sätt som ovan.

Exempel: De sätt på vilka utvecklingsplaner i förskola och skola används reglerar barns subjektsskapande (Vallberg Roth & Månsson 2008, ss. 94-97).

I referenslistan anges förutom artikelns titel även tidskriftens namn och uppgifter om volym, nummer och vilka sidor artikeln omfattar. Artiklar skrivs med artikelns titel först och sedan tidskriftens titel. Det är tidskriftens titel som är kursiverad eftersom det är den man konkret skall låna/leta efter för att kunna läsa artikeln (förutom att man idag med elektroniskt tillgängliga tidskrifter kan söka direkt på artikeln).

Exempel:

Månsson, Annika (2011). Becoming a Preschool Child: Subjectification in Toddlers During their Introduction to Preschool, from a Gender Perspective. *International Journal of Early Childhood*, 43(1) ss. 7-22.

I de fall tidskriften saknar volym anges endast numret, även då inom parentes:

Vallberg Roth, Ann-Christine & Månsson, Annika (2008). Individuella utvecklingsplaner som uttryck för reglerad barndom. Likriktning med variation. *Pedagogisk Forskning i Sverige* (2), ss. 81–102.

Som elektronisk resurs:

Månsson, Annika (2011). Becoming a Preschool Child: Subjectification in Toddlers During their Introduction to Preschool, from a Gender Perspective. [Elektronisk]. *International Journal of Early Childhood*, 43(1) ss. 7-22.

Myndighetsdokument

Rapporter från myndigheter

Ofta ingår myndighetspublikationer i serier. Sådana serienummer tas med fördel in i referenshanteringen så blir de lätta att hitta:

I din text

En stor andel elever i årskurs 4-6 svarar i Skolverkets undersökning att alla eller de flesta lärare behandlar pojkar och flickor rättvist (Skolverket 2012, s. 91)....

Referens till källförteckningen:

Skolverket (2012). *Attityder till skolan* (Rapport 390). Stockholm: Skolverket.

Om rapporten har en namngiven författare anges det:

Referens till källförteckningen:

Granström, Kjell & Einarsson, Charlotta (1995). *Forskning om liv och arbete i svenska klassrum – en översikt*. Stockholm: Skolverket.

Karlsson Vestman, Ove & Andersson, Inger M. (2007). *Pedagogisk utvärdering som styrning. En historia från präster till PISA* (Forskning i fokus nr 35). Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

Läroplaner

I din text

Förskolan är en samhällelig institution som har vissa syften. I dess läroplan, Lpfö98 (Skolverket 2010), finns angivet hur....

Referens till källförteckningen:

Skolverket. (2010). *Läroplan för förskolan Lpfö 98 [Ny, rev. utg.]*. Stockholm: Skolverket.

Lagar

För lagar och författningar inkluderas ordningsnumret inom Svensk författningssamling (SFS-nummer), titel på lagen, utgivningsort och utgivare. När du hänvisar till en lag i texten ska du där ange både lagens namn och SFS-nummer.

I din text

Enligt Skollagen (SFS 2010:800) har alla barn och elever....

Referens till källförteckningen:

SFS 2010:800. *Skollagen*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Andra exempel på författningssamlingar:

Det finns även andra författningssamlingar där författningar som berör en viss myndighet finns samlade, exempelvis Socialstyrelsens författningssamling (SOSFS).

SOSFS 2005:13. *Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om fredstida katastrofmedicinsk beredskap och planläggning inför höjd beredskap*. Stockholm: Socialstyrelsen.

Riksdagstryck

Här anges Typ av riksdagstryck. År/år:nummer. *Eventuell titel*. Stockholm, departement (eller utskott eller motsvarande):

Proposition 2006/07:126. *Tillsyn över hundar och katter*. Stockholm: Jordbruksdepartementet.

Betänkande 2006/07: KrU2. *Museer*. Stockholm: Kulturutskottet.

Protokoll 2013/14:65. 2014. Onsdagen 5 februari. Stockholm: Riksdagen.

Statens offentliga utredningar (SOU) och departementsskrivelser (Ds)

En SOU, liksom en Ds, behandlas som en rapport med organisation som författare om det finns en tydlig kommitté eller liknande som utfört utredningen. Saknas detta behandlas de som en skrift utan författare.

SOU

Utredningen ska stå som författare och departementet som förlag.

I din text

Delegationen för jämställdhet i förskolan har visat att flickor och pojkar behandlas olika i förskola (Delegationen för jämställdhet i förskolan. 2006, s. 46).

Referens till källförteckningen:

Delegationen för jämställdhet i förskolan (2006). *Jämställd förskola – om betydelsen av jämställdhet och genus i förskolans pedagogiska arbete*. (SOU 2006:75). Stockholm: Utbildningsdepartementet.

När kommitté eller författare saknas:

I din text

Sverige var tidigt, år 1993, med att inrätta en ombudsman för barn och unga och verksamheten blev tidigt viktig som opinionsbildande men sades sakna mandat och befogenheter (SOU 1999:65).

Referens till källförteckningen:

SOU 1999:65. *Barnombudsmannen. Företrädare för barn och ungdomar*. Stockholm: Socialdepartementet.

Departementsskrivelser

I din text:

Redan 2008 framfördes förslag på ny skrivning i skollagen avseende bidrag till enskild förskoleverksamhet och enskild skolbarnomsorg där omsorg också kan ges för egna barn (Ds 2008:56, s. 1).

Referens till källförteckningen:

Ds 2008:56. *Barnomsorgspeng och allmän förskola även för treåringar*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Elektroniska dokument

Huvudregeln är att det som gäller för tryckta källor även tillämpas för elektroniska källor men vissa uppgifter tillkommer för de elektroniska källorna, då URL-adressen och datum för nedladdning måste anges. Eftersom länkadresserna kan vara mycket långa rekommenderas att avgränsa med <...> och därefter ange sökväg:

Socialstyrelsen. (1999). *Nationella riktlinjer för vård och behandling vid diabetes mellitus - Version för hälso- och sjukvårdspersonal*. [Elektronisk]. Stockholm: Socialstyrelsen.

Tillgänglig:<<http://www.sos.se>>. Sökväg: Diabetes. [2014-05-06].

Barnombudsmannen (2014). *Angående barn som utnyttjas genom vuxnas köp av sexuella tjänster / barnrättsperspektivet i polisens verksamhet*. [Elektronisk]. Stockholm: Barnombudsmannen.

Tillgänglig: < <http://www.barnombudsmannen.se>>. Sökväg: Sexuella tjänster. [2014-05-06].

För detaljerade instruktioner kring elektroniska källor hänvisas till Olson (2004).

Olika medietyper

För detaljerade instruktioner hänvisas till Högskolan i Borås (Högskolan i Borås 2014) som visar hur du refererar till flera olika medietyper, som film, TV och radio. Där finns även exempel på hur du hänvisar till appar eller programvaror:

Webbsidor

För webbsidor gäller samma regler som för andra dokument, d.v.s. upphovsman/författare samt datum för nätpublicering, *Titel* (sidnummer om det finns) [Tillgänglig: datum för nedladdning]. Saknas personlig författare anges antingen organisationen, företagets eller myndighetens namn. I denna kategori hamnar en mängd dokument publicerade på Internet. Det kan röra sig om institutioners, organisationers eller personliga hemsidor.

I löpande text anges webbplats/upphovsman

Exempel 1

Förskolor har ofta svårt att arbeta med att bryta traditionella genusmönster (Skolverket 2013) men i föreliggande studie kommer vi att visa hur....

Alternativt

Enligt Skolverket (2013) har förskolor...

Exempel i källförteckningen

Skolverket (2013). *Makt, normer och delaktighet en utmaning för förskolan*.

Tillgänglig: <<http://www.skolverket.se/>> . Sökväg: makt och normer. [2014-04-07].

Exempel 2

I din text

I april hölls i Sveriges Radios P1 en debatt kring läget för Sveriges skolor, förskolor och lärarutbildningar där bland andra Stockholms universitets rektorsråd BO Molander medverkade (Stockholms universitet 2014-04-09).

Exempel i källförteckningen

Stockholms universitet (2014-04-09). Lärarutbildare; "Tro på lärarna". Tillgänglig: <<http://www.su.se/>>.

Sökväg: Tro på lärarna [2014-04-11].

Exempel 3

I din text

Många barn har erfarenheter av att psykisk ohälsa, och har via Barnombudsmannens hemsida kunnat ta del av varandras upplevelser (Barnombudsmannen 2014).

I källförteckningen

Barnombudsmannen (2014). *Barns råd till andra barn*.

Tillgänglig: <<http://www.barnombudsmannen.se/>> . Sökväg: bryt tystnaden. [2014-05-05]

Obs. Skilj webbsidor ifrån dokument såsom artiklar, rapporter eller avhandlingar som kan laddas ner från Internet men som finns även i tryckt form. För de senare gäller att sidhänvisningar skall anges, precis som andra tryckta källor.

Föreläsningar, seminarier och andra muntliga källor

I Harvardsystemet ska de muntliga källorna, så som intervjuer, telefonsamtal, e-post, brev och föreläsningar, inte finnas med i källförteckningen utan anges i en fotnot på de sidor i den löpande texten där de omnämns. När du refererar till muntliga källor bör du ha berörda personers tillstånd. Detta gäller inte föreläsningar inom utbildningen. Använd dock hänvisningar till seminarier mycket sparsamt, om det inte ingår i examinationen att reflektera kring dess innehåll.

Exempel

Dolk¹ definierade poststrukturalistisk genusteori som...

I sidfoten anges:

¹Klara Dolk, Stockholms universitet, föreläsning den 11 april 2014.

I referenslistan

Dessa källor skrivs som nämnts endast i fotnoter och skall inte finnas i referenslistan.

Fler saker att känna till

Att referera till flera sidor i samma text

Det är ganska vanligt att det du skriver har hanterats på flera sidor i samma text. Du kan då skriva dessa i samma parentes, som ett sidomfång eller som utvalda sidor.

Exempel: Den pedagogiska verksamheten vilar på demokratins grund ... (Åberg & Lenz Taguchi 2005, s. 33-35).

Eller: Den pedagogiska verksamheten vilar på demokratins grund ... (Åberg & Lenz Taguchi 2005, s. 33, 35, 67).

Att referera till flera författare samtidigt

Det är också vanligt att flera författare talar om samma sak. Då kan du referera till dessa i samma parentes. Dessa skrivs då i alfabetisk ordning med semikolon mellan författarna.

Exempel: Relationer mellan människor utgör en grund för att vi ska kunna förstå både oss själva och andra (Lenz Taguchi 2005, s. 33; Wehner-Godée 2000, s. 31).

Andrahandskällor

Ibland läser du en författare som i sin tur hänvisar till en annan författares arbete. Vill du hänvisa till sådan sekundärkälla ska det framgå i texten att du inte själv läst originaltexten. Om du läst Sigurdardottirs undersökning i Sigsgaards text så skriver du:

Exempel:

Enligt en isländsk undersökning använder de flesta lärare 25% av undervisningstiden till belöningar, skäll och straff (Sigurdardottirs 1997 i Sigsgaard 2003, s. 71).

I referenslistan skall *boken du själv läst* finnas med.

I detta fall: Sigsgaard, Erik (2003). *Utskälld*. Stockholm: Liber.

Direktcitrat ifrån en text där en annan författare citeras

Exempel: Dahlberg och Moss lyfter fram Lynn Fendler som menar att "the educated subject is produced as the effect of the confluence of current discursive practices" (Fendler 2001, s. 137, här citerad av Dahlberg & Moss 2005, s. 47).

I referenslistan skall *boken du själv läst* finnas med.

Dahlberg, Gunilla & Moss, Peter (2005) *Ethics and Politics in Early Childhood Education*. London: RoutledgeFalmer.

Upprepade källhänvisningar

Om du ska hänvisa till samma författare flera gånger efter varandra så kan du ha lärt dig att använd *ibid.* (Ibidem latin för "på samma ställe") eller *a.a.* ("anfört arbete") istället för att upprepa författarens namn. Vi avråder från detta då det kan leda till otydlighet om vem källhänvisningen syftar till, samt till felaktigheter då du kan råka flytta textstycken utan att uppmärksamma att källhänvisningen *ibid.* eller *a.a.* nu syftar till en annan författare. Upprepa hellre författarens namn.

Anakronistiska årtalsuppgifter

Undvik anakronistiska årtalsuppgifter av typen (Fröbel 1995, s. 22). Fröbel dog 1852 och skrev alltså inga texter 1995. Ange istället originalets utgivningsår och därefter utgivningsår på den utgåva du läst, så här: (Fröbel 1826/1995, s. 22).

Referenslista enligt Harvard

I referenslistan skall alla författare och texter du hänvisat till i din text redovisas. De placeras i alfabetisk ordning efter författarens efternamn. Ifall samma författare utgivit två texter samma år särskiljs dessa genom att lägga till a, b, c efter utgivningsår, se exemplet Barbro Johansson nedan.

Arnér, Elisabeth (2009). *Barns inflytande i förskolan: en fråga om demokrati*. Lund: Studentlitteratur.

Barnombudsmannen (2014). *Bryt tystnaden*.

Tillgänglig:< <http://www.barnombudsmannen.se>>. Sökväg: tystnaden. [2014-05-14].

Blekinge Tekniska Högskola (2013) *Refero Antiplagieringsguide*. [Elektronisk].

Tillgänglig:< <http://bi.lnu.se/>>. Sökväg: Refero [2014-05-14].

Dahlberg, Gunilla, Moss, Peter & Pence, Alan (2002). *Från kvalitet till meningsskapande: postmoderna perspektiv – exemplet förskolan*. Stockholm: HLS förlag.

Delegationen för jämställdhet i förskolan (2006). *Jämställd förskola – om betydelsen av jämställdhet och genus i förskolans pedagogiska arbete*. (SOU 2006:75). Stockholm: Utbildningsdepartementet.

Hammarström-Lewenhagen, Birgitta (2013). *Den unika möjligheten – en studie av den svenska förskolemodellen 1968-1998*. Diss. Stockholm: Barn- och ungdomsvetenskapliga institutionen, Stockholms universitet.

Halldén, Gunilla (red.) (2007). *Den moderna barndomen och barns vardagsliv*. Stockholm: Carlssons bokförlag.

Högskolan i Borås (2014) *Guide till Harvardsystemet*.

Tillgänglig:< <http://www.hb.se/>>. Sökväg: Guide till Harvardsystemet. [2014-05-14].

- Johansson, Barbro (2005a). *Barn i konsumtionssamhället*. Falun: Nordstedts akademiska förlag.
- Johansson, Barbro (2005b). *Brokiga bilder av barns konsumtion: hur barn och konsumtion framställs i några svenska medier*. Göteborg: Centrum för konsumentvetenskap, Handelshögskolan vid Göteborgs universitet.
- Granström, Kjell & Einarsson, Charlotta (1995). *Forskning om liv och arbete i svenska klassrum – en översikt*. Stockholm: Skolverket.
- Konventionen om barnets rättigheter: Med strategi för att stärka barnets rättigheter i Sverige*. (2014). Stockholm: Regeringskansliet, Socialdepartementet. [Elektronisk].
- Markström, Ann-Marie (2007). Hallen – en plats i skärningspunkten mellan privat och offentligt. I Halldén, Gunilla (red.) *Den moderna barndomen och barns vardagsliv*. Stockholm: Carlssons bokförlag, ss. 97-118.
- Månsson, Annika (2011). Becoming a Preschool Child: Subjectification in Toddlers During their Introduction to Preschool, from a Gender Perspective. *International Journal of Early Childhood*, 43(1), ss. 7-22.
- Månsson, Annika (2011). Becoming a Preschool Child: Subjectification in Toddlers During their Introduction to Preschool, from a Gender Perspective. [Elektronisk]. *International Journal of Early Childhood*, 43(1), ss. 7-22.
- Olson, Ewa (2004). *Elektroniska referenser*. [Elektronisk]. Vårdvetenskapliga biblioteket, Lunds universitet. [2014-04-05].
- SFS 2010:800. *Skollagen*. Stockholm: Utbildningsdepartementet.
- Skolverket. (2010). *Läroplan för förskolan Lpfö 98 [Ny, rev. utg.]*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket (2010). *Perspektiv på barndom och barns lärande. En kunskapsöversikt om lärande i förskolan och grundskolans tidigare år*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket (2012). *Uppföljning, utvärdering och utveckling i förskolan – pedagogisk dokumentation*. Stockholm: Skolverket.
- Skolverket (2013). *Makt, normer och delaktighet en utmaning för förskolan*. Tillgänglig: <<http://www.skolverket.se/>> . Sökväg: makt och normer. [2014-04-07].
- Vallberg Roth, Ann-Christine & Månsson, Annika (2008). Individuella utvecklingsplaner som uttryck för reglerad barndom. Likriktning med variation. *Pedagogisk Forskning i Sverige* (2), ss. 81–102.
- Vetenskapsrådet (2011). *God forskningssed* (Rapportserie 1:2011). Stockholm: Vetenskapsrådet.
- Wehner-Godée, Christina (2000). *Att fånga lärandet: pedagogisk dokumentation med hjälp av olika medier*. Stockholm: Liber.
- Åberg, Ann & Lenz Taguchi, Hillevi (2005). *Lyssnandets pedagogik: etik och demokrati i pedagogiskt arbete*. Stockholm: Liber.